

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 849/2022

29.09.2022. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Машом Денић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 2. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Срђана Видовића и адвоката Кристине Анђелковић, поднетом против правноснажних пресуда Другог основног суда у Београду К 553/21 од 09.02.2022. године и Вишег суда у Београду Кж1 219/22 од 29.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 29.09.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Срђана Видовића и адвоката Кристине Анђелковић, поднет против правноснажних пресуда Другог основног суда у Београду К 553/21 од 09.02.2022. године и Вишег суда у Београду Кж1 219/22 од 29.04.2022. године.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду К 553/21 од 09.02.2022. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 2. Кривичног законика, за које му је суд изрекао условну осуду којом му је утврдио казну затвора у трајању од пет месеци и истовремено одредио да се изречена казна неће извршити, уколико окривљени у року од три године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело.

Истом пресудом на основу члана 89. КЗ окривљеном је изречена мера безбедности забране приближавања и комуникације са оштећеном ББ, тако што је окривљеном забрањено да се приближава оштећеној на раздаљини мањој од 300 метара, као и приступ око места становања и школовања оштећене, те му је забрањена свака комуникација са оштећеном у трајању од три године.

Поред тога окривљени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка и судски паушал, одређене у изреци пресуде, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Београду Кж1 219/22 од 29.04.2022. године, одбијене су као неосноване жалбе јавног тужиоца Другог основног јавног тужилаштва у Београду, као и жалба браниоца окривљеног АА, а пресуда Другог основног суда у Београду К 553/21 од 09.02.2022. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено су поднели браниоци окривљеног АА, адвокат Срђан Видовић и адвокат Кристина Анђелковић, у смислу одредбе члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП у вези члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, те правноснажне пресуде у целини укине и предмет врати на поновно одлучивање или да преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе за наведено кривично дело.

Врховни касациони суд је примерак захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног доставио Републичком јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Браниоци окривљеног АА захтев за заштиту законитости подносе због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП наводећи да дело за које је окривљени оглашен кривим није кривично дело. Према наводима захтева, у конкретном случају не стичу се законска обележја кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 1. КЗ јер није остварена последица кривичног дела у виду повреде достојанства оштећене у сфери полног живота, као ни постојање страха код оштећене. Поред тога браниоци истичу да код окривљеног није постојао умишљај, као и да током поступка није доказано постојање радње извршења овог кривичног дела, јер из описа радње из изреке пресуде стоји да је окривљени био без доњег веша, што током поступка није утврђено, а није доказано ни да је окривљени оштећену вербално узнемиравао на начин описан у побијаним правноснажним пресудама.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, по оцени Врховног касационог суда, нису основани.

Кривично дело полно узнемиравање из члана 182а став 1. Кривичног законика чини онај ко полно узнемирава друго лице. Ставом 2. истог члана је прописана строжија казна уколико је наведено дело учињено према малолетном лицу. Према ставу 3. истог члана, полно узнемиравање јесте свако вербално, невербално или физичко понашање које има за циљ или представља повреду достојанства лица у сфери полног живота, а које изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење.

Сходно цитираним законским одредбама, радњу извршења кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а КЗ представља било која радња усмерена на повреду достојанства жртве у сфери полног живота, било да је дошло до повреде достојанства жртве у сфери полног живота или да до такве повреде није дошло, али да је радња извршења предузета у циљу да до такве повреде дође. При томе, да би дело било свршено није довољно само да се предузме понашање које има за циљ или представља повреду полног морала жртве, већ је потребно да се због таквог понашања код жртве јави страх или да због таквог понашања учиниоца социјално окружење жртве постане непријатељско, понижавајуће или увредљиво.

Из изреке побијане првостепене пресуде произилази да је окривљени АА, у време и на месту ближе описаним у изреци пресуде, у стању урачунљивости, свестан свог дела и његове забрањености, чије је извршење хтео, полно узнемирио малолетно лице – ошт.ББ, на тај начин што је док се иста враћала кући и када је сишла низ степенице, кроз отворен прозор возила на страни сувозача, седећи у паркираном возилу полуобучен, у мајици, без гаћа, питао оштећену где се налази Дом здравља, ВМА и Хитна помоћ, а затим јој рекао да му треба помоћ јер ће ускоро да св..ши, питајући је да ли је то некада видела, због чега се она уплашила и отрчала кући.

По налажењу Врховног касационог суда, супротно тврдњама бранилаца, описане радње које је окривљени АА предузео и за које је оглашен кривим садрже сва законска обележја кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 1. КЗ и то како у погледу објективних обележја односно радњи полног узнемиравања које је предузео окривљени, тако и у погледу субјективних обележја која се тичу урачунљивости и умишљаја окривљеног за извршење кривичног дела, који укључује и свест о забрањености дела.

При том, Врховни касациони суд налази, да иако у изреци пресуде није изричито наведен законски текст, да је понашање окривљеног имало за циљ или је представљало повреду достојанства оштећене у сфери њеног полног живота, а које изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење, суштински из чињеничног описа кривичног дела у изреци пресуде, јасно произилазе сви елементи управо таквог физичког понашања окривљеног. Ово из разлога што описано физичко понашање окривљеног из изреке, односно да је седећи на месту сувозача у паркираном возилу полуобучен, у мајици, без гаћа, питао оштећену где се налази Дом здравља, ВМА и Хитна помоћ, а затим јој рекао да му треба помоћ јер ће ускоро да св..ши, питајући је да ли је то некада видела, управо представља повреду достојанства оштећене у сфери њеног полног живота, посебно имајући у виду узраст лица према коме су те радње извршене, а која је имала 11 година и које је по узрасту у фази сазревања што се тиче области полног живота и која има информације о томе шта значе одређена понашања и одређени термини у области сексуалности, а које понашање окривљеног је управо због тога изазвало страх који је жртва показала “због чега се она уплашила и отрчала кући“ и тиме створило понижавајуће и увредљиво окружење, па изрека првостепене пресуде, по оцени овог суда, садржи сва законска обележја кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 1. КЗ.

Поред тога, браниоци окривљеног у образложењу захтева за заштиту законитости истичу примедбе у погледу психолошког вештачења оштећене, наводећи да се вештак у свом налазу и мишљењу није изјашњавала у погледу последица које је критични догађај оставио на оштећену, већ само у вези способности оштећене да буде

испитана као сведок. Осим тога, браниоци интерпретирају и дају анализу исказа сведока ВВ, мајке оштећене, из чега изводе сопствене закључке да ли је критични догађај у конкретном случају могао изазвати повреду достојанства у сфери полног живота код оштећене. Браниоци оспоравају чињенична утврђења нижестепених судова, наводима да окривљени није знао да ће оштећена проћи тим степеницама, те да се није зауставио у намери да је полно узнемирава. Поред тога, истичу да је код окривљеног постојала болест, чији симптоми утичу не само на физичко већ и психолошко стање окривљеног, те импулсивно реаговање, а да током поступка нису цењени писани докази које је одбрана доставила. Осим тога, браниоци у образложењу захтева износе сопствену оцену изведених доказа и изводе сопствене закључке да је у конкретној ситуацији окривљени седео и да без реконструкције догађаја није било могуће утврдити да ли је оштећена могла да види струк или ноге окривљеног, имајући у виду висину ограде, контејнера и аутомобила, односно доњи део тела и полни орган окривљеног. Изнетим наводима браниоци правноснажну пресуду побијају због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, односно повреде закона из члана 440. ЗКП. Како наведена повреда не представља законски разлог због кога је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, те се Врховни касациони суд у оцену истих није упуштао.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Срђана Видовића и Кристине Анђелковић, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став.1 ЗКП, одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић